

Hodnocení diplomové práce

Bc. Jitka Tomiczková

Revitalizace hospodářského areálu zámku v Paliči

Vedoucí práce: Prof. Ing. Arch. Akad. Arch. Václav Girsá

Zadání

Předmětem práce je revitalizace zdevastovaného zámku a hospodářského dvora v Paliči pro nové využití při respektování jeho památkových hodnot. Stavební program bude obsahovat malý hospodářský provoz s produkcí lokálních produktů, ubytování hostů a výukové centrum orientované na regionální zemědělství, přičemž v samotné budově zámku bude umístěn byt správce, recepce a výstavní prostory. Součástí návrhu má být i návaznost na nejbližší okolí a urbanistickou strukturu vsi. V rámci modulu památkové péče a SHP bude provedena rešerše a rozbor zámeckých sídel s horním osvětlením.

Hodnocení návrhu

Areál paličského zámku je typickým příkladem celkové devastace panských sídel v pohraničí v období socialismu. Na rozdíl od jiných panských sídel na Chebsku měl alespoň to štěstí, že zůstal, byť v deformované podobě, v podstatných rysech zachován. Metodicky nejobtížnějším problémem zadání je samotná budova původně barokního zámku. V tomto konkrétním případě totiž stavba prodělala problematickou historizující přestavbu již kolem přelomu 19. a 20. století. Tehdy vznikla nízká mansardová střecha i vestavba střešního rizalitu. Tento stav byl pak v období socialismu narušen utilitárními úpravami fasád, výměnou oken a podobně. Rehabilitace zámku se v zásadě může ubírat dvěma cestami. První, jednodušší, by spočívala v odstranění recentních utilitárních zásahů, tedy v návratu k podobě zámku po poslední velké přestavbě. K tomu je k dispozici relativně dostatečná fotodokumentace. Druhá cesta, a právě tu si autorka zvolila, vede k rehabilitaci starší, tedy barokní podoby zámku. Je metodicky náročnější a současně problematičtější, neboť se nemůže opírat o ikonografii, která není zachována. Zatímco řešení základní hmoty stavby v rozsahu přízemí a patra je v zásadě stejné u obou metod, zásadní rozdíl spočívá s rekonstrukcí zaniklého završení objektu. Z dispozice stavby lze usuzovat, že paličský zámek původně obsahoval horní (bazilikální) osvětlení centrálního prostoru. Ve smyslu zadání proto autorka podnikla rozsáhlou srovnávací rešerši mapující analogicky řešené zámecké stavby u nás. Nad rámec zadání by stálo za to, prozkoumat taková řešení i v oblasti monastické architektury, kde se užívala pro osvětlení středních chodeb nejvyššího patra (jak zachované příklady: dominikáni České Budějovice, tak nezachované: minorité v Brně). Na základě těchto dispozičních i stylových analogií pak zpracovala přesvědčivé řešení rekonstrukce. Ta je a musí být hypotetická, ale z hlediska zvolené hmoty i tvarosloví nemohl barokní stav vyhlížet odlišně. Naprostou samozřejmostí je citlivý autorčin přístup k řešení interiéru zámku, kde se bourací práce omezují výhradně na druhotné příčky a pro sociální zařízení je využito dostavby jihovýchodního nároží budovy.

Naprostý respekt k dochované památkové podstatě charakterizuje rovněž rehabilitaci hospodářských budov po západní a východní straně zámeckého dvora. Nehodnotné novodobé hospodářské budovy v severní části areálu autorka odstraňuje a nahrazuje novostavbou penzionu, která opticky uzavírá severní stranu dvora. Architektonické

řešení novostavby je zcela soudobé, ale citlivě reagující na historické prostředí. Velmi výrazným přínosem projektu je řešení celého areálu a jeho nejbližšího zázemí: návrh drobné formální zahradní kompozice západně od zámku, obnova rybníka jižně, obnova sadů severně ode dvora a podobně.

Závěr

Práce jako celek prokazuje velmi dobrou schopnost autorky poznat a následně rehabilitovat zdevastovaný areál, respektovat jeho hodnoty a citlivě je doplnit. Současně prokazuje, že areály tohoto typu mohou být znovu smysluplně využity a stát se opět přirozeným střediskem života vesnice.

Také po formální stránce je práce velmi zdařilá, přehledná, informačně bohatá jak v urbanistickém celku, tak v detailu jednotlivých staveb. Bourané i nové konstrukce jsou přehledně odlišeny. Graficky zdařilé a názorné zpracování práce dává předpoklad přesvědčit investora, že realizace celého záměru má smysl. Práci hodnotím stupněm A (výborně).

ing. arch. Karel Kuča
V Praze dne 28. 1. 2018